

prima instanță: Judecătoria Drochia (sediul Glodeni)
Judecător: V. Nogai
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Svetlana Filincova,
Nicolae Craiu, Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de Lupușor Vera, împotriva încheierii Curții de
Apel Bălți din 24 ianuarie 2018,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupușor Vasile
împotriva lui Lupușor Gheorghe, Barbacari Ghenadie și Barbacari Rodica cu privire
la recunoașterea nulității parțiale a contractului de vânzare-cumpărare în partea
stabilirii prețului și repararea prejudiciului cauzat,

c o n s t a t ă :

La 02 ianuarie 2017, Lupușor Vasile prin intermediul reprezentantului,
avocatul Stănilă Andrei a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui
Lupușor Gheorghe, Barbacari Ghenadie și Barbacari Rodica cu privire la
recunoașterea nulității parțiale a contractului de vânzare-cumpărare în partea
stabilirii prețului și repararea prejudiciului cauzat. (f.d. 3-8)

Ulterior, la 13 octombrie 2017, Lupușor Vasile prin cererea de concretizare a
cerințelor a solicitat, recunoașterea nulității pct.4 din contractul de vânzare-
cumpărare nr. 325 din 13 martie 2013, încheiat între Lupușor Gheorghe, Barbacari
Ghenadie și Barbacari Rodica în partea stabilirii prețului contractului, constatarea
valabilității prețului real a contractului de vânzare-cumpărare nr. 325 din
13 martie 2013 în sumă de 6 0000 euro, încasarea de la Lupușor Vera a prejudiciului
material în sumă de 3 375 euro și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 95-
100)

Prin hotărârea Judecătorei Drochia (sediul Glodeni) din 20 noiembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Lupușor Vasile a fost admisă integral. (f.d. 124, 146-152)

La 19 decembrie 2017, Lupușor Vera a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu hotărârea pronunțată. Concomitent, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4), invocând situația financiară precară. (f.d. 132-136)

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, s-a respins cererea Verei Lupușor privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen până la 15 februarie 2018 ora 09.00 pentru anexarea dovezii de plată a taxei de stat restante în mărime de 1 364,31 lei și s-a explicat că în cazul în care în termenul stabilit dovada de plată a taxei de stat restante nu va fi prezentată, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. Totodată, instanța de apel a numit ședința de judecată pentru 15 februarie 2018 ora 09.00. (f.d. 158-160)

La 31 octombrie 2017, Lupușor Vera a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 24 ianuarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei decizii prin care cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, pe motiv că instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele invocate și probele prezentate în susținerea demersului.

La fel, susține că instanța de apel a ignorat faptul că la materialele cauzei sunt probe care demonstrează situația materială precară a apelantei și imposibilitate achitării taxei de stat.

Consideră, că prin încheierea instanței de apel din 24 ianuarie 2018 i-a fost încălcat dreptul constituțional, accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Astfel, având în vedere că copia încheierii Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018 a fost recepționată de Lupușor Vera la 05 februarie 2018 (f.d. 162), recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 februarie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz, la 19 decembrie 2017, odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Drochia (sediul Glodeni) din 20 noiembrie 2017, Lupușor Vera, a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4), invocând starea materială precară. (f.d. 132-136) La înaintarea prezentei cereri apelanta a anexat ordin de încasarea a numerarului în sumă de 200 lei. (f.d. 142)

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, instanța de apel a respins cererea cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu a dat curs cererii de apel declarat de Lupușor Vera fiindu-i acordat termen până la 15 februarie 2018 ora 09.00 pentru anexarea dovezii de plată a taxei de stat restante în mărime de 1 364,31 lei și a explicat că în cazul în care în termenul stabilit nu v-a prezenta dovada de plată a taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. Totodată, instanța de apel a numit ședința de judecată pentru 15 februarie 2018 ora 09.00. (f.d. 158-160)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC, care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În speță, instanța de recurs precizează că apelanta, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 1564,31 lei, fapt reținut și de instanța de apel, a anexat ordin de încasare a numerarului nr.7RRA-E1000 din 19 decembrie 2017 în sumă de 200 lei (f.d.142), solicitînd, scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 24 ianuarie 2018, este întemeiată și justificată, deoarece apelanta Lupușor Vera nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării integrale taxei de stat la depunerea cererii de apel, în mărime de 1564,31 lei.

Astfel, instanța de recurs relevă că, înscrisul prezentat de apelanta, copia legitimației nr.157442 di 27 aprilie 2010 nu constituie temei pentru scutirea parțială de la plata taxei de stat, deoarece scutirea de la plata taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă înscrisul prezentat nu indică nemijlocit asupra situației materiale, care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării parțiale a taxei de stat.

De altfel, și argumentele invocate în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelanta nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurenteii privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională. Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985). Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa: cerința

privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției.(cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61) și raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanți raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, iar ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Lupușor Vera.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupușor Vasile împotriva lui Lupușor Gheorghe, Barbacari Ghenadie și Barbacari Rodica cu privire la recunoașterea nulității parțiale a contractului de vânzare-cumpărare în partea stabilirii prețului și repararea prejudiciului cauzat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecători

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean